

Broj: 27.1- 020-172/22

Datum, 26. decembar 2022. godine

Na osnovu čl. 22. stav 3. i 19 stav 2. tačka 2) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 62/18), Fiskalni savjet Republike Srpske, na 3. redovnoj sjednici održanoj 26. decembra 2022. godine, nakon razmatranja Prijedloga zakona o prestanku važenja Zakona o posebnim republičkim taksama – po hitnom postupku, daje sljedeće

MIŠLJENJE

na Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o posebnim republičkim taksama – po hitnom postupku

Članom 19. stav 2. tačka 2) Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 62/18) utvrđeno je da Fiskalni savjet daje mišljenje i analize Narodnoj skupštini Republike Srpske na nacрте i prijedloge zakona, drugih propisa i strateških dokumenata, kojima se uređuju pitanja fiskalne politike, ili koji mogu da imaju uticaj na fiskalnu politiku.

Vlada Republike Srpske, Generalni sekretarijat, 9. decembra 2022. godine, dostavio je Fiskalnom savjetu Republike Srpske (u daljem tekstu: Fiskalni savjet) Prijedlog zakona o prestanku važenja Zakona o posebnim republičkim taksama - po hitnom postupku, radi davanja mišljenja.

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi rasterećenja privrednih subjekata i smanjivanje i saniranje štete i gubitaka privrednih subjekata uzrokovanih pandemijom virusa korona (SARS-CoV-2). Takođe, predloženim zakonskim rješenjem dodatno bi se olakšao položaj privrednih subjekata (pravnih lica i preduzetnika) koji su pogođeni pandemijom, kao i trenutnom inflacijom, te omogućio njihov brži oporavak i obnavljanje privredne aktivnosti u Republici Srpskoj.

Prijedlog zakona, zasnovan je na analizama koje se vršene u okviru reforme poreskih i neporeskih davanja u Republici Srpskoj kroz Registar poreskih i neporeskih davanja, a sa osnovnim opredjeljenjem da se uspostavi javna kontrola nad fiskalnim opterećenjem privrede i građana.

Zakon o posebnim republičkim taksama donesen je 1994. godine i do sada je više puta mijenjan, odnosno dopunjavao („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 8/94, 29/00, 18/01, 22/01, 60/03, 14/04, 41/05, 51/06, 52/14 i 123/20).

Dopunama zakona iz 2020. godine, umanjena je posebna republička taksa koju plaćaju pravna lica, poslovne jedinice i preduzetnici za 30% od iznosa propisanih Zakonom za 2021. godinu i 60% od iznosa propisanih Zakonom za 2022. godinu, uz plan da ta vrsta takse u 2023. godini bude potpuno ukinuta.

Zakonom o poreskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 62/17) propisano je da republičke administrativne takse, gradske administrativne takse i opštinske administrativne takse predstavljaju neporesko davanje.

Zakonom o poreskom sistemu Republike Srpske propisano je da Ministarstvo finansija uspostavlja i vodi Registar poreskih i neporeskih davanja Republike Srpske, te da vrši analizu opterećenosti privrede i stanovništva poreskim i neporeskim davanjima iz Registra, na osnovu koje Vlada Republike Srpske vrši ocjenu osnovanosti svakog pojedinačnog poreskog i neporeskog davanja iz Registra.

Članom 8. Zakona o poreskom sistemu Republike Srpske, utvrđeno je između ostalog, da svako neporesko davanje mora biti obavezno usklađeno sa načelima zakonitosti, ekvivalentnosti i racionalnosti, odnosno svako neporesko davanje mora biti zakonom uvedeno, ukinuto ili zamijenjeno u poreskom sistemu, visina svakog davanja korespondira vrijednosti dobijenoj u javnim dobrima ili uslugama za koje se plaća i troškovi ubiranja tog davanja ne mogu biti veći od visine tog davanja.

Nesporna je činjenica da smanjenje privrednih aktivnosti, čiji je uzrok od marta 2020. godine pandemija virusa korona, a trenutno i aktuelna globalna ekonomska situacija, stvaraju višestruke probleme u poslovanju, zbog čega republičke institucije imaju dužnost da iznađu načine kako bi se olakšalo poslovanje privrednim subjektima i omogućilo obnavljanje i rast privredne aktivnosti.

Fiskalni savjet konstatuje da Prijedlog zakona sadrži odredbe koje imaju direktan finansijski efekat na javne finansije, jer će potpunim ukidanjem republičke takse u 2023. i narednim godinama, izostati prihodi u budžetu Republike Srpske po tom osnovu, a isti je prije postepenog ukidanja iznosio oko 10,7 miliona KM na godišnjem nivou, što ujedno predstavlja ukupan gubitak prihoda po osnovu prihoda od posebne republičke takse.

Međutim, imajući u vidu da se ukidanje ove takse realizovalo u fazama, odnosno postepenim smanjivanjem republičke takse u 2021. i 2022. godini, kao i činjenicu da se Republika Srpska kroz programske dokumente opredijelila na ukidanje ove vrste neporeskih davanja, mišljenja smo da je opravdano donošenje ovog zakona, a sve u cilju rasterećenja privrede, stvaranja uslova za rast privredne aktivnosti i poboljšanja ekonomske situacije u Republici Srpskoj. Ova vrsta neporeskog davanja, posmatrana kroz načelo ekvivalentnosti i racionalnosti, treba da bude ukinuta, s tim da se istovremeno fiskalna disciplina u naplati drugih vrsta javnih prihoda podigne na najviši nivo.

**PREDSJEDNIK
FISKALNOG SAVJETA**

Prof. dr Milenko Krajišnik, s.r.